

บทที่ 3

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย

3.1 ภาวะการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่น

จากข้อมูลสถิติของกระทรวงการคลังประเทศญี่ปุ่น แสดงถึงสถิติการลงทุนของประเทศญี่ปุ่นในต่างประเทศ ประจำปีงบประมาณ 2545 (ช่วงปีงบประมาณของญี่ปุ่นคือ ตั้งแต่เดือนเมษายนของปี 2545 ถึงเดือนมีนาคมปี 2546) พบว่าการลงทุนของญี่ปุ่นทั่วโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.7 คือเพิ่มขึ้นจาก 3.992 ล้านล้านเยน ในปี 2544 เป็น 4.417 ล้านล้านเยน ในปี 2545 โดยลงทุนมากที่สุดคือยุโรป คิดเป็นร้อยละ 41.4 ของการลงทุนในต่างประเทศของญี่ปุ่นทั้งหมด รองลงมาได้แก่อเมริกาเหนือ คิดเป็นร้อยละ 23.1 ละตินอเมริกา คิดเป็นร้อยละ 15.8 และเอเชีย คิดเป็นร้อยละ 15.3

ในขณะที่การลงทุนทั่วโลกของญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น แต่การลงทุนในเอเชียกลับลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 15.7 โดยลดลงจาก 802.9 พันล้านเยน เหลือเพียง 676.8 พันล้านเยน ในปี 2546 ซึ่งญี่ปุ่นลงทุนในจีนมากเป็นอันดับ 1 ในเอเชีย ด้วยเงินลงทุน 215.2 พันล้านเยน การลงทุนของญี่ปุ่นในไทยอยู่ในอันดับ 4 มีมูลค่าการลงทุนทั้งสิ้น 61.4 พันล้านเยน รองจากสิงคโปร์ และเกาหลีตามลำดับ โดยส่วนใหญ่ลงทุนในภาคการผลิตในไทยนับเป็นอันดับ 2 รองจากจีน มีมูลค่าการลงทุนทั้งสิ้น 53.5 พันล้านเยน คิดเป็นร้อยละ 87.1 ของมูลค่าการลงทุนของญี่ปุ่นในไทยทั้งหมดในปี 2545

สำหรับตัวเลขสถิติของธนาคารแห่งประเทศไทยในช่วงครึ่งแรกของปี 2546 มีเงินลงทุนโดยตรงจากญี่ปุ่นสุทธิ 251 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2545 ร้อยละ 27.5 ซึ่งมีปริมาณเงินลงทุนโดยตรงจากญี่ปุ่นสุทธิ 346 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แม้ว่าปริมาณเงินลงทุนจากญี่ปุ่นจะลดลง แต่ญี่ปุ่นยังคงเป็นประเทศผู้ลงทุนอันดับ 1 ของไทย

ในส่วนของข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ด้านสถิติการลงทุนโดยตรงของญี่ปุ่นในไทยในช่วงครึ่งแรกของปี 2546 นั้น ญี่ปุ่นยังคงลงทุนในไทยมากเป็นอันดับ 1, ทั้งในชั้นคำขอ และชั้นอนุมัติ โดยเฉพาะในชั้นอนุมัติมีมูลค่าสูงถึง 38,669 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2545 กว่าเท่าตัว เนื่องจากมีโครงการขนาดใหญ่ของบริษัท โตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งมีมูลค่าการลงทุนถึง 21,577 ล้านบาท ได้รับอนุมัติในช่วงนี้

1) ปริมาณการลงทุน

จำนวนโครงการของญี่ปุ่นที่ได้รับอนุมัติ มีจำนวนทั้งสิ้น 95 โครงการ เท่ากับจำนวนโครงการที่ได้รับอนุมัติในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2545 คิดเป็นร้อยละ 42.8 ของจำนวนโครงการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่ได้รับการอนุมัติทั้งหมด โดยมีมูลค่าการลงทุน 38,669 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นมากกว่าเท่าตัว เทียบจากช่วงเดียวกันของปี 2545 เนื่องจากมีการอนุมัติโครงการขนาดใหญ่ที่มีมูลค่าเกินกว่า 1,000 ล้านบาท ของบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด

2) ขนาดการลงทุน

ขนาดการลงทุน (ล้านบาท)	ร้อยละ
1. น้อยกว่า 50	40
2. 50 – 99	24.2
3. 100 – 499	28.4
4. 500 – 999	2.1
5. มากกว่า 1000	5.3

โครงการขนาดใหญ่ที่มีมูลค่าการลงทุนเกินกว่า 1,000 ล้านบาท ที่ได้รับอนุมัติ นั้นได้แก่

1. โครงการขยายการผลิตรถยนต์ Pick Up และชิ้นส่วนรถยนต์ของบริษัท TOYOTA MOTOR THAILAND CO., LTD โดยมีเงินลงทุนสูงถึง 21,577 ล้านบาท มีกำลังการผลิตรถยนต์ Pick Up 200,000 คัน และชิ้นส่วนรถยนต์ถึง 6,757,599 ชิ้น เป็นการผลิตเพื่อส่งออกบางส่วน เพิ่มการจ้างแรงงานไทย 7,000 คน

2. โครงการขยายการผลิต Flexible Printed Circuit Board ของบริษัท PCTT LTD. โดยมีเงินลงทุนทั้งสิ้น 2,230 ล้านบาท มีกำลังการผลิต 250,000 ตารางเมตร เป็นการผลิตเพื่อส่งออกเป็นส่วนใหญ่ เพิ่มการจ้างงานแรงงานไทย 1,057 คน

3. โครงการขยายการผลิต Air Compressor และ Motor ของบริษัท DAIKIN COMPRESSOR CORPORATION (THAILAND) โดยมีเงินลงทุนทั้งสิ้น 1,739.4 ล้านบาท มีกำลังการผลิต Compressor 650,000 หน่วย/ปี และ Motor 60,000 ชิ้น/ปี เป็นการผลิตเพื่อส่งออกเป็นส่วนใหญ่ เพิ่มการจ้างงานแรงงานไทย 530 คน

4. โครงการขยายการผลิต Flexible Printed Circuit Board ของบริษัท MEKTEC MANUFACTURING CORPORATION (THAILAND) โดยมีเงินลงทุนทั้งสิ้น 1,576 ล้านบาท มีกำลังการผลิต 50,000,000 ชิ้นปี เป็นการผลิตเพื่อส่งออกทั้งหมด เพิ่มการจ้างแรงงานไทย 1,000 คน

3) ลักษณะการลงทุน

การลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่น ส่วนใหญ่เป็นโครงการขยาย ซึ่งโครงการขยายมีจำนวน 67 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 70.5 ของโครงการของญี่ปุ่นที่ได้รับอนุมัติทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี 2545 ร้อยละ 21.8 มีมูลค่าการลงทุน 35,535.4 ล้านบาท คิดเป็น ร้อยละ 91.9 ของมูลค่าการลงทุนของญี่ปุ่นที่ได้รับอนุมัติทั้งหมด โดยเพิ่มเกือบสองเท่าตัว จากช่วงครึ่งแรกของปี 2545 สำหรับโครงการใหม่มีจำนวนเพียง 28 โครงการ

4) สาขาการลงทุน

สาขาการลงทุน	ร้อยละ
1. สาขาลิเทียมและเครื่องจักร	36.8
2. สาขาอิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องใช้ไฟฟ้า	23.2
3. สาขาเคมีภัณฑ์และกระดาษ	16.8
4. อื่นๆ	23.2

5) การส่งออก

โครงการผลิตเพื่อการส่งออกมีมากที่สุด จำนวน 49 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 51.6 ของโครงการญี่ปุ่นที่ได้รับการอนุมัติทั้งหมด ลดลงเล็กน้อยร้อยละ 2 จากปี 2545 มีมูลค่าการลงทุน 11,829.1 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 30.6 ของมูลค่าการลงทุนญี่ปุ่นทั้งหมดที่ได้รับอนุมัติ ลดลงเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 1

6) แนวโน้มการลงทุน

การลงทุนขอญี่ปุ่นในช่วงครึ่งแรกของปี 2546 มีแนวโน้มที่ดีขึ้น เนื่องจากมีโครงการลงทุนรายใหญ่ซึ่งลงทุนในอุตสาหกรรมยานยนต์จากบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทยจำกัด ซึ่งจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่านักลงทุนญี่ปุ่นยังคงให้ความสนใจลงทุนในอุตสาหกรรมยานยนต์ และอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องใช้ไฟฟ้าสูง

จากการสำรวจความเชื่อมั่นของนักลงทุนญี่ปุ่นใน 5 ประเทศของภูมิภาคอาเซียน โดย JETRO พบว่า นักลงทุนญี่ปุ่นยังคงมีความเชื่อมั่นด้านการดำเนินธุรกิจในประเทศไทยสูง เมื่อเทียบกับ สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ซึ่งพิจารณาจากค่าดัชนีความเชื่อมั่นในการทำธุรกิจ (Business Sentiment หรือ Diffusion Index) ของไทยที่ยังคงมีค่าเป็นบวกอยู่ ในขณะที่ประเทศอื่นๆข้างต้นมีค่าดัชนี DI ติดลบ อย่างไรก็ตาม ค่าดัชนี DI ของไทยลดลง 4 เดือนติดต่อกัน แสดงให้เห็นแนวโน้มที่ลดลง ทั้งนี้ อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจที่กำลังถดถอยของ ญี่ปุ่นเอง ทำให้นักลงทุนญี่ปุ่นชะลอการลงทุนเอง ซึ่งแม้กระทั่งประเทศจีน ที่นักลงทุนส่วนใหญ่สนใจเข้าไปดำเนินธุรกิจในจีนนั้น ค่าดัชนี DI ของจีนก็มีอัตราลดลงเช่นกัน

อย่างไรก็ตามแม้ว่าหลายประเทศในแถบเอเชียรวมทั้งประเทศไทย จะมีความกังวลว่านักลงทุนส่วนใหญ่ได้หันไปให้ความสนใจในการลงทุนที่ประเทศจีนมากกว่า และอาจทำให้นักลงทุนเหล่านี้ ย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศจีนมากขึ้น เนื่องจากประเทศจีนมีค่าใช้จ่ายในการผลิตต่ำ มีกำลังแรงงานมาก และมีขนาดตลาดที่ใหญ่ แต่สำหรับนักลงทุนญี่ปุ่นนั้น แม้ว่าจะมีความสนใจที่จะลงทุนในจีนมากขึ้น แต่ไม่มีแผนการย้ายฐานการผลิตจากไทยไปยังจีน เนื่องจากนักลงทุนญี่ปุ่นมีความสัมพันธ์ที่ดีและยาวนานกับไทย รวมทั้งนักลงทุนญี่ปุ่นลงทุนทางด้านอุตสาหกรรมในหลายประเทศ เพื่อประโยชน์ในการกระจายความเสี่ยง

3.2 ภาวะการลงทุนโดยตรงจากประเทศสหรัฐอเมริกา

จากสถิติธนาคารแห่งประเทศไทย การลงทุนโดยตรงจากสหรัฐฯ ในช่วงปี 2545 ไตรมาสที่ 1 – 3 มีมูลค่าติดลบ 11,076 ล้านบาท (257 ล้านดอลลาร์) เพิ่มจากมูลค่าติดลบ 12,154 ล้านบาท (282 ล้านดอลลาร์) ในช่วงเดียวกันของปี 2544 ทั้งนี้เป็นผลมาจากการคืนเงินกู้ระหว่างบริษัท ในเครือ (Inter – company loan) ลดลง อย่างไรก็ตามในปี 2545 (มกราคม – มิถุนายน) ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีเงินลงทุนโดยตรงจากประเทศสหรัฐฯมากที่สุดในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน รองลงมาได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย และฟิลิปปินส์

1) ปริมาณการลงทุน

จำนวนโครงการลงทุนของสหรัฐฯที่ยื่นขอรับการส่งเสริมในปี 2545 มีทั้งสิ้น 37 โครงการ ลดลงจากปีที่แล้ว 3 โครงการ โดยมีมูลค่าการลงทุนทั้งสิ้น 11,113.4 ล้านบาท เนื่องจากโครงการลงทุนสหรัฐฯ ที่ได้รับอนุมัติส่วนใหญ่เป็นเป็นโครงการขนาดกลาง จึงส่งผลให้มูลค่าการลงทุนรวม ในชั้นอนุมัติลดน้อยลง

2) ขนาดการลงทุน

ขนาดการลงทุน(ล้านบาท)	ร้อยละ
1. น้อยกว่า 50	1.7
2. 50-99	2.3
3. 100-499	35.6
4. 500-999	10.3
5. มากกว่า 1000	50

โครงการขนาดใหญ่ 2 โครงการที่ได้รับการอนุมัติในปี 2545 คือ

1) โครงการขยายการผลิต Slider ซึ่งเป็นส่วนประกอบของหัวอ่านใน Hard Drive (HDD) ของบริษัทซีเกท เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด มีมูลค่าการลงทุน 3,420 ล้านบาท สหรัฐฯถือหุ้น 100 % ซึ่งในปัจจุบันบริษัทซีเกท เป็นผู้ผลิต HDD ใหญ่เป็นอันดับสองในตลาดโลก มีส่วนแบ่งการตลาด 23% รองจากบริษัท Quantum/Maxtor ที่มีส่วนแบ่งตลาด 35 % โครงการดังกล่าวจะผลิต Slider เพื่อป้อนให้กับสายการผลิต HGA ซึ่งแต่เดิมบริษัทฯนำเข้าจากโรงงานในประเทศมาเลเซีย

2) โครงการผลิตผ้าอ้อมสำเร็จรูป ของ Mr.Suhas Apte มีมูลค่าการลงทุน 2,140 ล้านบาท สหรัฐฯถือหุ้น 100% จะผลิตผ้าอ้อมเพื่อรองรับความต้องการในภูมิภาคในเอเชีย มีสถานประกอบการอยู่ที่นิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง โดยโครงการนี้เป็นโครงการลงทุนของกลุ่มคิมเบอร์ลีย์ คล้าค (KCC) มีส่วนแบ่งตลาดประมาณร้อยละ 15 เป็นอันดับสามรองจากบริษัท พรอคเตอร์ แอนด์ แกมเบล แมนูแฟคเจอร์ริง (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทยูนิชาร์ม (ประเทศไทย) จำกัด

3) สาขาการลงทุน

สาขาการลงทุน	ร้อยละ
1. สาขาอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า	37.8
2. สาขาบริการและสาธารณสุข	13.5
3. สาขาเคมีภัณฑ์และกระดาษ	10.8
4. สาขาอุตสาหกรรมเกษตร	10.8
5. อื่นๆ	27.1

4) ลักษณะการลงทุน

ในปี 2545 จำนวนโครงการที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุนส่วนใหญ่เป็นโครงการใหม่ มีสัดส่วนร้อยละ 54.1 สำหรับโครงการขยายมีสัดส่วนร้อยละ 45.9 ไม่แตกต่างกันมากนัก รวมทั้งในแง่มูลค่าการลงทุน ทั้งโครงการขยายและโครงการใหม่ มีสัดส่วนเงินลงทุนใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 54.6 และ 45.4 ตามลำดับ

5) การส่งออก

สำหรับโครงการสหรัฐที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการผลิตเพื่อส่งออก ร้อยละ 80 ขึ้นไป เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2544 โดยคิดเป็นร้อยละ 54.1 ของโครงการสหรัฐที่ได้รับอนุมัติให้การส่งเสริมทั้งหมด เป็นที่น่าสังเกตว่า โครงการขนาดใหญ่เกิน 1000 ล้านบาท จำนวน 2 โครงการที่ได้รับอนุมัติเป็นการผลิตเพื่อส่งออกเป็นหลัก

6) แนวโน้มการลงทุน

แม้ว่าสัญญาณการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกายังคงไม่ชัดเจน แต่โดยภาพรวมภาวะเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาคือขึ้นเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม การที่สหรัฐได้ทำสงครามกับอิรัก และยังมีผลสืบเนื่องอยู่ถึงปัจจุบัน ทำให้นักลงทุนสหรัฐชะลอการลงทุน นอกจากนี้กระแสความนิยมลงทุนในจีนยังส่งผลกระทบต่อภาคการลงทุนของไทย โดยได้รับรายงานผลการสำรวจความเชื่อมั่นของนักลงทุนสหรัฐ จากหอการค้าอเมริกัน พบว่า นักลงทุนสหรัฐสนใจไปลงทุนในประเทศจีนเป็นอันดับแรก โดยกว่าครึ่งหนึ่งของบริษัทอเมริกันมีแผนจะย้ายฐานธุรกิจ ซึ่งกำลังพิจารณาจีนเป็นเป้าหมายหลัก ขณะที่ความสนใจลงทุนของสหรัฐในภูมิภาคอาเซียนเริ่มลดลง โดยเปรียบเทียบปัญหาอุปสรรคที่บั่นทอนบรรยากาศในการลงทุน ทำให้บริษัทอเมริกาที่ตั้งสำนักงานอยู่ในภูมิภาคตัดสินใจย้ายธุรกิจไปยังจีน ได้แก่ ปัญหาคอร์รัปชัน และนโยบายปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศ รวมถึงปัญหาภาวะเบียดเบียนข้อบังคับต่างๆ

อย่างไรก็ตาม นักธุรกิจอเมริกันมองว่า การเปิดเสรีการค้า และการลงทุนภายใต้กรอบสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) หรือข้อตกลงการค้าเสรีอื่นๆ จะส่งผลดีต่อธุรกิจระยะยาว การเร่งรัดดำเนินงานภายใต้กรอบความตกลงต่างๆ จึงน่าจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยดึงดูดการลงทุนจากสหรัฐ และรักษาฐานธุรกิจเดิมไว้ได้ ในส่วนของประเทศไทย แม้ว่าภาวะเศรษฐกิจโลกและภาวะเศรษฐกิจสหรัฐ มีการชะลอตัว แต่สหรัฐยังคงมีบทบาทสำคัญในฐานะผู้ลงทุนโดยตรงรายใหญ่ของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การลงนามภายใต้กรอบข้อตกลงทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยและสหรัฐ จะกระตุ้นให้ประเทศไทยเป็นแหล่งลงทุนที่น่าสนใจ

สำหรับการลงทุนในต่างประเทศของสหรัฐ เพื่อลดอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนระหว่างกัน ข้อตกลงดังกล่าวน่าจะสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนประเทศสหรัฐฯ หันกลับมามองประเทศไทย และอาเซียนเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อบรรยากาศการลงทุนในไทย และสมาชิกกลุ่มประเทศอาเซียน

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังเป็นฐานการผลิตที่เหมาะสมสำหรับการส่งออกไปยังกลุ่มประเทศอินโดจีน และกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาต่างๆ โดยเฉพาะสินค้าสำเร็จรูป ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ และส่วนประกอบชิ้นส่วนยานยนต์ การเกษตร และอื่นๆ และประเทศไทยยังเป็นตลาดภาคบริการที่น่าสนใจ ที่รวมถึงการผลิตซอฟต์แวร์ และกิจการบริการโทรศัพท์ และ ICT

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved